

SZEGEDI ÍTÉLŐÁBLA
Pf.I.20.321/2013/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a Kecskés Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kecskés Krisztián ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti lakos felperesnek - a dr. Ugrin Béla ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen értékpapír kiadása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. február hó 20. napján kelt 13.P.22.084/2012/4. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 5. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 392.000,- (Háromszázkilencvenkettőezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes jogelődje, a **S...** Takarékszövetkezet az 1994. április 25-én létrejött konzorciális hitelszerződés szerint 4.900.000,- Ft, míg a **H...** Takarékszövetkezet 100.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott a felperesnek 1995. február 28-ig évi 26 %-os, azt követően pedig mozgó - MNB alapkamat + 4 % mértékű - ügyleti kamat mellett. A jogügylet célja a **R...** Alap befektetési jegyeinek megvásárlásához szükséges vételár biztosítása volt a felperes részére. A kölcsönösszeget a pénzüintézetek közvetlenül az ingatlanbefektetési alap számlájára utalták 1994. április 28-án. A visszafizetési határidőt 1997. április 27. napján határozták meg azzal, hogy a kikötött kamat a befektetési jegyek hozamfizetési napjain, minden év március 1-jén esedékes. A felek megállapodtak, hogy a kölcsön biztosítékául az érintett értékpapírok fedezetként - óvadékul - letétbe helyezésre kerülnek a hitelezőknél, akik azokat csak a kölcsönösszeg és kamatainak teljes kiegyenlítése után szabadítják fel, addig azonban jogosultak a hozamot beszedni és abból az esedékes kamatköveteléseket

levonni. Rögzítették, hogy a tőkeösszeg és az utolsó kamatrészlet lejáratkor esedékes; ekkor az óvadékul lekötött befektetési jegyek ellenértékéből a hitelezők követelésüket közvetlenül kielégítik, amennyiben eddig az időpontig nem történik meg a teljesítés. Részletezték a szerződés felmondásának esetköreit, egyben kikötötték, hogy a felmondással egyidejűleg a hitelező jogosult a letétbe helyezett értékpapírokat a fennálló tartozás erejéig tulajdonba venni.

A peres felek között 1994. április 27-én letéti szerződés jött létre az érintett értékpapírokra vonatkozóan. E szerint a letéteményes pénzügyi intézet azokat a kölcsönszerződés teljesítéséig letétben tartja, és felel az elvesztésükből, megsemmisülésükből illetőleg megrongálódásukból eredő károkért. Vállalta, hogy az őrzéshez kapcsolódó kezelést - így különösen a hozam beszedését - elvégzi, mely tevékenységre külön szerződést köt a **G...** Rt.-vel. Feljogosították a letéteményest, hogy a teljesítés érdekében teljesítési segédként harmadik személyt igénybe vegyen. A szerződés záradéka szerint az értékpapírokra a letéteményesnek óvadéki joga van azzal, hogy visszafizetésig nem szabadíthatók fel, csak akkor, ha a letevő azonos össznévértékű **R...** Jegyet helyez el óvadékul.

Az alperes jogelődje 1994. május 31-én letéti szerződéssel a **G...** Rt.-re, mint letéteményesre ruházta át az 1994. április 27-i letéti szerződésben vállalt őrzési és hozambeszedési feladatait, egyidejűleg a letéteményes őrzésébe adta a 4.900.000,- Ft értékű befektetési jegyet.

A felperes 1995. február 28-án adásvételi szerződést kötött a **G...H...** Rt.-vel, amely megvásárolta a 4.900.000,- Ft összértékű - perbeli - ingatlanbefektetési jegyeket. Az „adásvétel időpontját” 1997. április 27-ben határozták meg. A vételár az alperesi jogelőd részére fizetendő kölcsönösszeggel azonos. Megállapodtak, hogy az esedékes hozam a törlesztő részletekbe beszámításra kerül. Az előlegek és a vételár kifizetése közvetlen átutalással történik az eladónak az alperesi jogelődnél vezetett hitelszámlájára. Az alperes a szerződés záradékában tudomásul vette az adásvétel tényét, egyben vállalta, hogy az értékpapírokat a tőke törlesztésével arányos mértékben, azzal egyidejűleg a vevőnek átadja.

A **G...H...** Rt. az alperesi jogelőd részére - a felperes hiteltartozásának törlesztése érdekében - 1995. május 17-én 588.000 Ft-ot utalt át. További teljesítést nem eszközölt.

A felperes az 1996. március 1-jén esedékes kamatfizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért az alperes jogelődje a fennálló tartozás 15 napon belüli teljesítésére szólította fel, egyben - nemteljesítés esetére - a határidő utolsó napjára a kölcsönszerződést felmondta.

A felperes fizetési kötelezettségét ezt követően sem teljesítette.

Az alperesi jogelőd vele szemben a kölcsönszerződésből eredő igényét a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt érvényesítette, amely 8.P.I.22.803/1997/5. sorszámú - jogerőre emelkedett - ítéletével kötelezte jelen per felperesét, hogy fizessen meg az alperesi jogelődnek 6.643.131,- Ft-ot és ebből 5.197.188,- Ft után 1998. május 1. napjától járó késedelmi kamatokat. Határozatának indokolása szerint a felek között kölcsönszerződés jött létre, amelyből eredő kötelezettségeit az adós nem teljesítette.

A felperessel szemben jelenleg - az ismertetett döntés alapján - végrehajtási eljárás van folyamatban 35.515.043,- Ft összegre.

A felperes keresetében az értékpapírok kiadására és azok 1997. április 27-től keletkezett hozamának, valamint késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a befektetési jegyek tulajdonjoga őt illeti, az a **G...H...** Rt.-re nem szállt át, mivel az adásvételi szerződésben kikötött vételárfizetési kötelezettségének nem tett eleget, ugyanakkor az értékpapírok a birtokába sem kerültek. Hangsúlyozta, az alperes csak akkor adhatta volna a **G...H...** Rt. birtokába a befektetési jegyeket és köthetett volna rájuk letéti szerződést, ha ehhez hozzájárul, erre azonban nem került sor. Utalt arra, hogy az értékpapírok megvásárlása már eredetileg is színlelt jogügylet volt, azokat valójában a **G...H...** Rt. az alkalmazottak nevét felhasználva bonyolította.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint mivel a felperes az értékpapírokra adásvételi szerződést kötött a **G...H...** Rt.-vel, nincs olyan jogcím, amelynek alapján birtokba adásukat vagy hozamuk megfizetését igényelhetné.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint az értékpapírok a perbeli adásvételi szerződés megkötésének időpontjában nem voltak a felek birtokában. Mivel a létrejött letéti szerződés értelmében az alperesi jogelőd az őrzéshez kapcsolódó kezelést átengedte a **G...** Rt.-nek, az adásvételi szerződés megkötésekor az ő kötelezettsége volt, hogy azokat a vevő **G...H...** Rt. birtokába bocsássa. Arra vonatkozóan adatok, hogy az befektetési jegyek nem kerültek a vevő részére átadásra, nem merültek fel. Kiemelte, nincs jelentősége annak, hogy a **G...H...** Rt. vételárfizetési kötelezettségének nem tett eleget, mivel az adásvételi szerződés létre nem jött vagy érvénytelensége jelen eljárásban nem vizsgálható. Tekintettel arra, hogy a peradatok alapján nem állapítható meg, hogy az értékpapírok felperesi tulajdonban állnának, az igény megalapozottan nem érvényesíthető.

Az ítélettel szemben, annak megváltoztatása és a kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatala érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontját, hogy az értékpapírok tulajdonjoga őt illeti, az a **G...H...** Rt.-re nem szállt át, mivel vételárfizetési kötelezettségének nem tett eleget, ugyanakkor az értékpapírok nem kerültek a birtokába sem. Hangsúlyozta, az alperes jogelődje csak akkor bocsáthatta volna harmadik személy birtokába azokat, ha ehhez ő hozzájárul. Állította, a befektetési jegyek megvásárlása a részéről színlelt jogügylet volt. Sérelmezte, hogy nem tisztázta az elsőfokú bíróság, az alperesi jogelőd azokat átadta-e a **G...** Rt.-nek, majd a **G...H...** Rt. birtokába kerültek-e. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csupán annyi állapítható meg, hogy letétbe helyezésük az alperes jogelődjénél megtörtént. Mivel pedig a tulajdonjog jelenleg is a felperest illeti, alappal kérheti kiadásukat és a hozam, valamint kamatainak megfizetését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Indokolásában fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érveit.

A fellebbezés **alaptalan.**

A perben rendelkezésre álló okiratok alapján megállapítható, hogy a felperes az 1994. április 27-én kelt, Ptk. 462. § (1) bekezdése szerinti letéti szerződéssel az értékpapírokat

az alperes jogelődjének birtokába adta őrzés, kezelés, hozambeszedés céljából, melyekre - biztosítékként - a pénzügyi javára óvadéki jogot (Ptk. 270. § (1) bekezdés) engedett. Egyidejűleg az alperesi jogelőd - a szerződés 2. pontja szerint - a letevő tudtával és beleegyezésével „erre a tevékenységre külön szerződést köt a G... Rt.-vel”. Ezzel összefüggésben jogosították fel arra is a letéteményest a szerződés 4. pontjában, hogy a letevő felé fennálló kötelezettségei teljesítése érdekében teljesítési segédként harmadik személyt - amely a perbeli esetben a G... Rt. volt - igénybe vegyen. A letevő felperes e tartalom ismeretében írta alá a szerződést, melynek alapján a G... Rt. az értékpapírok birtokába jogszerűen, mint a letéteményes megbízottja került.

A felperes a későbbiekben, az 1995. február 28-án kötött adásvételi szerződéssel eladta az ingatlanbefektetési jegyeket a szintén a G... cégcsoporthoz tartozó G...H... Rt.-nek. Arra nézve peradat, hogy a G... Rt.-től az értékpapírok átkerültek-e a G...H... Rt. birtokába, nincs, amennyiben azonban ez megtörtént, úgy a továbbiakban vevőként birtokolta azokat.

Az ingatlanbefektetési jegy - mint értékpapír - a Ptk. 94. § (2) bekezdéséből következően dolognak minősül, melyre a tulajdonjog szabályait kell megfelelően alkalmazni. Az értékpapír tulajdonosát ezért - egyebek mellett - megilletik mindazok a jogosultságok, amelyeket a Ptk. biztosít a tulajdonos számára, köztük a birtoklás joga is. Tulajdonjogára hivatkozással kérte a felperes a befektetési jegyek kiadására kötelezni az alperest, mint - állítása szerinti - birtokost. Igényének teljesítéséhez ezért - a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján - bizonyítania kellett, hogy az értékpapírok tulajdonjoga őt illeti, továbbá, hogy azok az alperes birtokában vannak (Ptk. 115. § (3) bekezdés). E bizonyítási kötelezettségének azonban eleget tenni nem tudott.

Az alperesi birtoklás tekintetében a peradatok egyértelműek: a befektetési jegyek az alperes jogelődjének birtokából kikerültek egyrészt a felperes és közte létrejött letéti szerződés 2. és 3. pontjában szereplő felhatalmazás, másrészt az 1994. május 31-én a G... Rt.-vel megkötött letéti szerződés alapján. Arra utaló peradat ugyanakkor, hogy az alperes vagy jogelődje birtokába visszakerültek volna, nincs, ilyen bizonyítékot a felperes szolgáltatni nem tudott. Az 1995. február 28-án létrejött adásvételi szerződés záradéka sem igazolja a felperes állítását, az abban vállalt alperesi kötelezettség azt jelentette, hogy a G...H... Rt. vevő a tőkeösszeg teljesítésének arányában adja át az értékpapírokat az alperesnek, illetőleg - mivel azok a G... Rt. birtokában voltak - intézkedik arról, hogy a vevőhöz kerüljenek. Mivel azonban a vevő csupán egy ízben teljesített, amit a szerződések alapján kizárólag a kamatokra - és nem a tőkére - lehetett elszámolni, a befektetési jegyek továbbra is jogszerűen maradtak a G... Rt. birtokában.

Pf.I.20.321/2013/3.szám

Az ingó dologként minősülő (Ptk. 94. § (2) bekezdés) értékpapírok tulajdonjogának átruházásához azok átadása is szükséges. Az átadás a dolog tényleges birtokba adásával vagy más olyan módon mehet végbe, amely kétségtelenné teszi, hogy a dolog az átruházó hatalmából a tulajdonjog megszerzőjének hatalmába került (Ptk. 117. § (2) bekezdés). Az idézett rendelkezésből következően az átadás nem csak a dolog tényleges birtokba adásával, hanem más olyan módon is végbemehet, amely kétségtelenné teszi, hogy a dolog az átruházó hatalmából a tulajdonjog megszerzőjének hatalmába került. A dolog

feletti hatalom tehát nem feltétlenül jelent fizikai uralmat. A birtok nem tényleges állapot, hanem alanyi jog, amelynek alapján a birtokos, mint jogosult gyakorolhat uralmat. Ha a birtokosi pozíció nem jár együtt a dolog feletti tényleges fizikai uralom gyakorolhatóságával, a birtokos a fizikai hatalmat közvetlenül gyakorlóval csak ügyleti jogviszonyban áll. A jelen ügyben a letéti jogviszony tartama alatt ez volt a jogi helyzet.

A perbeli esetben birtok átruházás történt, melyhez nem feltétlenül szükséges a dolog fizikai átadása. Ilyen - többek közt -, amikor az átadást a felek megállapodása pótolja (brevi manu traditio). Ez esetben a birtokot megszerző fél az átruházás időpontjában már - más jogcímen ugyan, de - a dolog tényleges birtokában van. Valójában ez történt a felperes és a **G...H...** Rt. között létrejött adásvétel során, tekintettel arra, hogy az értékpapírok kezelőjével, a **G...** Rt.-vel - közismerten - azonos cégcsoporthoz tartozott a vevő. Mindezek következtében a vevő a birtokátruházással a tulajdonjogot megszerezte. Önmagában az, hogy az adásvételi szerződésben „az adásvétel időpontjaként” 1997. április 27-ét határozták meg, a vételár teljes kifizetéséig történő tulajdonjog fenntartásnak (Ptk. 368. § (1) bekezdés) nem tekinthető. Ilyen értelmezés csak a felek kifejezett, írásban rögzített, adott feltétellel való tulajdonjog fenntartása esetén lehetséges.

A peradatok szerint a vevő a vételárat a szerződés 2. és 3. pontjában írt kikötések szerint valóban nem egyenlítette ki, az adásvételt azonban önmagában ez nem tette érvénytelenné vagy nem létezővé. A vételár megfizetése nem a szerződés létrejöttét, illetőleg érvényességét érintő kérdés, hanem - a szerződés érvényes létrejöttét követően - a teljesítés körébe tartozik. Ebből következően az eladó felperes a vevő szerződésszegéséből eredő igényeit - elévülési időn belül, legfeljebb a vevő megszűnéséig - érvényesíthette volna vele szemben: követelhetette volna a vételárat, a szerződéstől elállhatott volna, illetőleg kártérítési igénnyel léphetett volna fel. Igényt azonban a vevővel szemben nem érvényesített.

Megjegyzi az ítéletábra, a peres felek jogviszonyát érdemben a Budai Központi Kerületi Bíróság 8.P.I.22.803/1997/5. sorszámú jogerős ítéletével már rendezte.

Tekintettel arra, hogy a felperes sem tulajdonjogát, sem pedig az alperesi birtoklás tényét nem bizonyította, melyek együttes igazolása szükséges az eredményes igényérvényesítéshez, az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

- 6 -

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselőjével összefüggésben felmerült költségét, melynek mértékét az ítéletábra a kifejtett munkamennyiséggel arányosan, 100.000,- Ft-ban határozta meg (32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdés).

Szeged, 2013. szeptember hó 20. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
táblabíró

